

Zpravodaj obce Říkovice

OÚ Říkovice
Ročník IV, Číslo 1

květen 2020

Úvodní slovo starosty obce

Vážení spoluobčané,

při otvírání tohoto vydání Zpravodaje se nacházíme v nelehkém období. Celý svět bez výjimek zasáhla zákeřná epidemie koronaviru. Vyhlášení nouzového stavu v České republice zasáhlo i naši obec a omezení se týkají všech našich činností, které jsme byli doposud zvyklí dělat.

Chci vám poděkovat za dodržování vydaných pravidel a zákazů o shromažďování osob, omezeného pohybu na veřejných prostranstvích. Také za respektování povinného nošení ochranných roušek na zakrytí obličeje. V této souvislosti bych chtěl poděkovat dobrovolnicím p. Marii Ševčíkové, Evě Přívětivé, Petře Říhové a Ludmile Sušilové, které nám ušili první roušky v době, kdy nebylo možné je jinak zajistit.

Tímto bych vás chtěl také požádat o trpělivost v nelehké situaci, ve které se nacházíme a která nás omezuje. Ale myslím si že lidský život za to stojí to vydržet a k tomu vám všem přeji pevné zdraví ať nastalou situaci společně zvládneme.

A nyní v krátkosti zpět, k financování obce. V měsíci únoru 2020 byla provedena kontrola hospodaření Obce Říkovice za rok 2019 Krajským úřadem Olomouckého kraje s výsledkem: „Nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky“ Na základě podkladů k závěrečnému účtu obce Říkovice za rok 2019 lze konstatovat, že rozpočet obce Říkovice na rok 2019 byl sestaven jako vyrovnaný, skutečnost byla dodržena a výsledek hospodaření činil: + 808.800,-.

Zůstatek na běžném účtu obce k 31.12.2019 vykazoval: +5 584 000,-Kč. To jsou z mého pohledu nepochybně pozitivní ukazatele, které vytváří dobrou základnu i pro letošní plnění rozpočtu a financování naplánovaných investic.

V krátkosti ještě k investicím v minulém roce 2019:

- Byla dokončena dlouho očekávaná větev kanalizace místní části zvané „Humnačka“. Celkové náklady činily 4 131 779,-Kč a dotace na tuto akci činila 2 847 000,-Kč.
- Poslední část opravy budovy školy v parku stála 646 692,-Kč.
- Bylo nutné vypracovat nový územní plán obce za cenu 411 356,-Kč, dotace byla přidělena v částce 205 610,-Kč.
- Opravila se část cesty p. č. 332 za cenu 49 762,-Kč.
- Provedla se studie a projekt nového veřejného osvětlení v obci, která stála 379 110,-Kč dotace činila 175 000,-Kč. Nyní se zajišťuje vhodný dotační program pro uskutečnění této nákladné akce.
- V parku byla vybudována pevná udírna a dlažba v jejím okolí za celkovou částku 64 900,-Kč.
- Byl vypracován projekt a vydáno stavební povolení na zhotovení chodníku ke hřbitovu za částku 197 155,-Kč. Nyní je v jednání získání dotace na zhotovení uvedeného chodníku s novým osvětlením, parkovacími místy a přívodem vody.
- Je vypracován projekt na vysázení remízku pro zvěř v části zvané Tršaly, který má předpokládané náklady 2 427 000,-Kč, cena projektu činila 290 000,-Kč a dotace na tuto akci by měla činit 85 – 90% z celkových nákladů.
- Dar obce farnosti v obci Říkovice na opravu kostelní střechy činil 280 000,-Kč.

Dotace spolkům na celoroční činnost činily:

Tenisový klub „Bohuš“ – 30 000,-Kč

SDH Říkovice – 71 000,-Kč

SK Říkovice – 112 000,-Kč

Myslivecký spolek Olšina – 5 000,-Kč

Organizaci, která v daném roce pořádá hodové oslavy v Říkovících, přispívá obec 25 000,-Kč na hudbu.

Cena stočného je upravována dle celoročních nákladů na provoz čističky a také požadavky Krajského úřadu na tvoření rezerv pro případné havarijní situace. Ty bývají i podmínkou pro získání krajských dotací. Ceny stočného: v roce 2018 – 25,-Kč/ m3, v roce 2019 – 27,-Kč/m3, v roce 2020 – 29,-Kč /m3

Cena za svoz popelnice je stejná od roku 2013 a činí 450,-Kč

A poslední větou tohoto příspěvku mi dovoluje popřát Vám všem hodně slunečné léto, krásný úsměv a pohodu v práci i osobním životě.

Radomír Možiš, starosta obce

Pane starosto,

Říkovice 1. 5. 2020

možná se mi budete smát, ale nevdá, chtěla bych prostřednictvím Říkovského zpravodaje jménem snad všech důchodců a starších lidí poděkovat, snad alespoň to se smí!!

„Andělé“

Haló Říkovčáci!

Ano v naší vesnici jsou andělé, nemusíte za nimi nutně do kostela, jsou mezi námi, živí a skuteční. Například andělé Alenka, Adélka pomáhají starším ženám s těžkým nákupem, radí a ošetřují. Další andělé – zdatné švadlenky šijí roušky pro celou dědinu a nemocným lidem. Také sem tam posekají trávu před jejich domy.

V této nelehké a smutné době děkuji těmto andělům snad všechny důchodkyně a starší lidé, kteří si toho velice cení.

Zpráva přišla znenadání,
o tom neměli jsme ani zdání,
že tu budem v rouškách stát,
člověk člověka se bát,
dokonce v nich pracovat.

Máme věřit kýho výra,
že to je jen z netopýra?
Zamořený každý stát,
jak se to jen mohlo stát?

Naše krásná planeta,
zamořena do léta?
Doufejme, ne déle snad,
ať přestaneme se tu bát!

S pozdravem: „Snad bude lépe“ jedna z nich!

Požár z roku 1850

V tomto čísle zpravodaje si přiblížíme velkou pohromu, která postihla Říkovice před 170 lety. Jelikož v polovině 19. století byly domy v Říkovicích stejně jako i v okolních hanáckých vesnicích postaveny jen z nepálených cihel, stodoly běžně ze dřeva a střechy byly zhotovené ze slámy, často docházelo k ničivým požárům. Ačkoliv již císařovna Marie Terezie a její syn Josef II. nařizovali poddaným, aby i na vesnicích přestavěli původní dřevěné komíny na cihlové, mnohde na to lidé neměli prostředky a navíc se i poté často stávalo, že v komínech vzplály mastné saze. Pravidelné hasičské sbory v té době na vesnicích ještě neexistovaly a kontroly kominíků častokrát nestačily. Oheň se mohl jednoduše vymknout kontrole i kvůli svíčkám, kterými se v té době ještě běžně svítilo, nebo mohl stavení zapálit blesk.

Fotografie ze skanzenu hanácké lidové kultury v Rymicích. Příklad typického okapově orientovaného řadového domu s doškovou střechou. Takové bychom v roce 1850 našly i v Říkovicích.

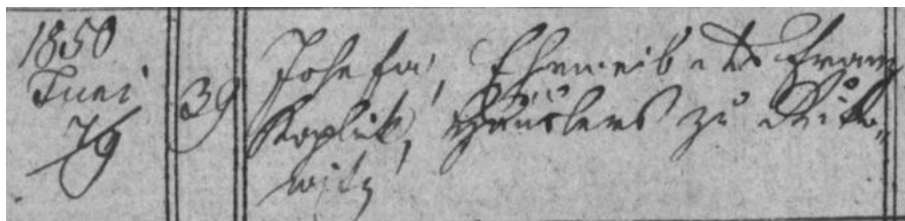
Indikační skica zachycující tehdejší Říkovice vytvořená na základě mapování Stablinního katastru, které na Moravě probíhalo od 20 do 30. let 19. století. Zdroj: Moravský zemský archiv

Katastrofa se v Říkovicích odehrála 7. června 1850. Jak píše kronikář a farář Julius Kalusek, v tento den vál silný vítr, což k šíření ohně velmi přispělo. Hořet údajně začalo „mastné“ v chaloupkách v domě č. p. 49. Miroslav Červík napsal, že oheň měl založit šestiletý chlapec Jan Štibora na popud svého otce, kterému vadilo, že si sousedka Kutrová sušila konopí na jejich zdi.

Ať byla příčina jakákoliv, při požáru tehdy shořela téměř celá vesnice, včetně chaloupek a stodol na severní straně vesnice. Požáru odolala hospoda (č. p. 24) a sousední domy s čísly 10 a 62, které stály na východním konci kousek stranou od hlavní ulice. Na severní straně návsí oheň ušetřil ještě grunt Sládečkových (č. p. 18) a na jižní straně při východním konci návsí i domy č. 39 a č. 25, 26 a 27. Oheň se

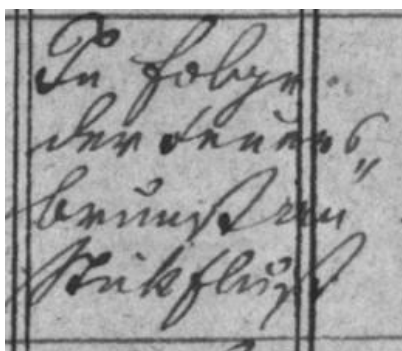
vyhnul pivovaru, avšak částečně poničil i budovu zámku. Šindelem pokrytá dřevěná zvonice, která stála uprostřed návsi naproti domu č. p. 12, tehdy také vzplála a celá shořela. Žárem se dokonce roztavil i její zvon. Pohroma si vyžádala i tři lidské životy.

Během požáru zemřeli 66letý František Vlasák, čtvrtník z č. p. 17, 19ctiletý Jan, syn Ignáce Černoška z č. p. 19 a 32letá Josefa, manželka Františka Koplíka z č. p. 39. Ostatky všech tří byly pohřbeny o tři dny později, 9. června farářem Tomášem Pěruškou z Horní Moštěnice.

O uhoření tří obyvatel Říkovic se můžeme dočíst v matriční knize zesnulých uložené v přerovském archivu. Jako příklad zde záznam o tehdejší smrti Josefy Koplíkové z č. p. 39.

Napravo zapsána příčina úmrtí. „Zu folge der Feuer-brunst an Stukfluss“, tedy na zadušení v důsledku požáru.

Když byl oheň uhašen, lidé se rychle museli pustit do práce kvůli blízcím se žním. Mnohde zůstaly jen ohořelé obvodové zdi a státní orgány tehdy proto nařídily, aby Říkovičtí střechy svých stavení preventivně pokryli kamenem, avšak lidé znovu zhotovili střechy svých domů ze slámy. I proto se oheň brzy vrátil a vesnice za devět let znovu vyhořela. I kvůli pravidelnému boji s ohněm byl v Říkovicích v roce 1897 založen hasičský sbor, který ve vsi aktivně působí dodnes.

SDH Říkovice

Vážení čtenáři, milí Říkovčáci!

Jaro je tu a sním i aprílové počasí, kvůli kterému se asi letošní meruňkovice nenapijeme a broskve neochutnáme. Mám pocit, že jediný, kdo tu zimu nezimu a nyníjší počasí přežil, je česnek a krtci. První teplé dny nás lákají na zahrádky, avšak současná situace ohledně pandemie povoluje prozatím jen ty zahrádky hliněné. Ale dost bylo nářků, od říjnového lampionového průvodu se přece jen něco málo událo a je mou milou povinností se s vámi opět podělit o dění v našem sboru. Hned v úvodu bych chtěl pochválit všechny spoluobčany, protože jako loňský podzim, tak i letošní začátek jara se obešel bez výjezdu naší Avie k požáru při vypalování trávy, kterou poctivě hrabete a pálíte v kopcích nebo vozíte do kontejneru na bioodpad. Dále bych chtěl připomenout, že pomalu končí topná sezona, což pro paliče tuhých paliv znamená návštěva kominíka a vymetení sazí z komínového tělesa. Doporučuji, abyste tuto

záležitost neodkládali na podzim, neb sychravé počasí ke konci roku může udeřit dřív než ona podzimní očista. V případě zahoření sazí v komíně pak poputuje pětistovečka místo do rozpočtu rodinného do rozpočtu státního a vám jako vzpomínka zůstane na památku bloček od vyšetřovatele příčin požáru.

Loňskou poslední akcí byla výroční schůze našich členů a pozvaných hostů. Poprvé se tato schůze konala v prostorách fotbalových šaten, kam jsme se bezproblémově vměstnali a celý loňský rok v poklidu zhodnotili. Za sebe se musím pochlubit kotlíko-

vým guláškem z hovězího masa, který, i když byl uvařen v Moštěnici, chutnal všem říkovským i přespolním. Monči a Renči děkují za super obsluhu, i přes velkou účast to vše zvládly s úsměvem na tváři.

První letošní akcí bylo krmení lesní zvěře ve spolupráci s mysliveckým spolkem Olšina, v naší obci zastoupenou nimrody Petrem Otáhalem a Karlem Pitnerem. Sraz krmičů byl ráno u kostela, kde proběhla kontrola krmiv a přepoččet účastníků, který nebyl až tak hojný, jak jsme předpokládali. Holt neslíbíš špekáček, přijde půlka. Po cestě do sv. Jána jsme se stavili omrknout zvířata p. Pitnera, která má ustájená ve staré budově kravína spolu s výběhem pro daňky. Ve sv. Jánu a cestou po příkopách jsme vysypali krmivo a lehkou odměnou nám za to byla střelba ze dvou loveckých zbraní. V malorážce exceloval Jirka Říha a Áďa Pitnerová, kteří ten terč trefovali jak z metra. Nám ostatním se to nějak kývalo větrem nebo nám ládovali slepé patrony nebo co.

Letošního medvídky jsme po domluvě nechali ještě rok chrupkat, ale abychom vás posilnili na nastávající půst, opět jsme pro vás připravili vepřové hody pod taktovkou řezníka Tomáše Kopčila. Vybrat termín bylo skoro nad naše síly. Aby nedošlo k souběhu s vlkošskou zabíjačkou v Olšičkách, byla vybrána brzká únorová sobota. Většina práce se odehrála vlastně už v pátek, kdy jsme do střev a střívek ládovali tlačenu a jitrnice, škvařili sádlo a doufali v hezké počasí a hojnou účast. Další den jsme dodělali polévky, k prodeji nachystali uzené bučky a klobásy a první příchozí hladovci ve frontě nás popoháněli k otevření prodeje. Po domluvě s počasím a hlavním výčepákem jsme narazili soudek, abychom vás neurazili pivem lahvovým. Po další domluvě jsme museli narazit soudek ještě jeden, abychom si to pivo mohli dát i my, až uspokojíme všechny vaše vepřové touhy. No netrvalo dlouho a kotle zely prázdnotou. Dokonce přidělané jitrničky zmizely dříve, než jsme čekali. S hrůzou jsme pak zjistili, že jsme prodali i něco z toho, co jsme si sami pro sebe odložili. O sladkou tečku se postarala Renča Popelová, díky jejímž koláčkům nezůstala neuspokojena žádná chuťová buňka v těle.

Na tomto místě mi dovoluji si neodpustit mou poslední vzpomínku na Vlastika Vondráčka, kterého jsem na této akci viděl naposledy. Vlastně to bylo při pátečních přípravách a jsem rád, že naposled jsem ho viděl, jak sedí a se širokým a hlasitým úsměvem komentuje nadávky Kokeša a Káji Pechy, že strhli řezníkovi mlýnek. Vlastik byl pomocník všestranný a uměl nejen popohnat, ale i zabrat. Při zásazích pomáhal jako člen jednotky a jako dlouholetý jednatel sboru pomohl zorganizovat spoustu akcí. Členem našeho sboru byl přes 30 let a za svou obětavost si vysloužil ocenění za Příkladnou práci a za Zásluhy. Přátelé, odešel člověk, který se zajímal o chod sboru a jednotky. Takových je málo a v dnešní době ubývá. Vlastiku smekám a čest tvé památce.

K zimě – jarnímu období patří také činnost zásahová. I když zima byla nevalná a bez sněhu, občasná náledíčko se vyskytlo. Naše asfaltové esíčko na Přerov a vlkošská zatáčka potrápila celkem 4 řidiče, které jsme pak museli vytahovat naší dosluhující babičkou Avíí. Tato skutečnost – umění spojka plyn a nepoškodit auto ještě víc než návštěva příkopy, podporuje naši snahu vybavit nové zásahové vozidlo navijákem, který tuto práci zvládne lépe než cukání na zpátečku. Další činností bylo provětrání naší motorové pily a svalů, které ji držely při kácení bříz vedle tenisových kurtů na koupališti. Ve spolupráci s příznivci antukového sportu byly tyto stroje pořežány a bezpečně odklizeny. Na můj dotaz, jak moc utrpí naše zeleň, mi bylo odpovězeno, že v blízkém okolí bude vysázeno neméně stromků nových.

V rámci situace kolem pořízení nového zásahového vozítka jsme navštívili bochořské bratry, kam jsme jeli ukrást know how rozmístění všeho vybavení, které budeme v budoucnu vozit. Dotazy byly odpovězeny i s návrhy na vylepšení a dle štědrosti našeho zastupitelstva se rysuje auto hezčí a silnější. Konkrétněji to vypadá na Renault 4x2 s motorem 130 kW. Ale nechci předbíhat. Výběrové řízení bylo vypsané, dotační programy splněny, teď už jen čekat, kdy současná situace okolo pandemie povolí tohoto červeného miláčka vyrobit a dovést.

A současná virová situace nám toho moc nepovoluje a běžný život neusnadňuje. Byly zrušeny všechny společenské akce jako plesy, takže kdo si nezatrsl z kraje roku, nové střevíce již neprotancuje. Morenu jsme nevynešli a nespálili, proto asi to počasí neví, jestli už pučet nebo ještě mrznout. HZS Olomouckého kra-

je bude muset věřit v naši akceschopnost, neboť byly zrušeny prověřovací cvičení v podobě okrskových soutěží. Holt vám to na té bariéře ukážeme jindy. Nový prapor při průvodu na sv. Hostýn opět neprovětráme a životnímu prostředí neulevíme při akci Uklidme Česko. Spousta dalších akcí je v ohrožení. Dětský den a stanový tábor na Rusavě a hlavně Hodové oslavy.

Jsem ale rád, že i v takovýchto situacích se najdou lidé, kteří chtějí pomoci. Pár holek vytasilo šicí stroje, nabrousilo jehlu a vrhlo se do šití roušek. Bez materiálu by to samozřejmě nešlo, takže první dík patří Marti Holé a Kači Zelenkové, které v prvním sledu věnovaly materiál vlastní, zbytek dokoupil obecní úřad, cca 30 metrů plátna a nějaké ty šňůrky. První roušky pro jednotku ušila Lucka Pechová, následně pro vás občany zabraly šponu šikovní šičky jako Marťa Holá, Maruška Ševčíková, Eva Přívětivá, manželka Jirky Petišé Říhová a starostova sestřenka Lidka. Holky, vám všem patří velký dík za hodiny strávené u stroje. Dokonce pár lidí na vlastní nos při nošení zjistilo, že občas použít zubní pastu není vůbec marné. Největší dík asi patří Jirkovi Říhovi, který tohle všechno zorganizoval. Ale nejde jen o roušky.

Hned při prvních nařízeních omezující volný pohyb a nákupy, zejména pro starší generace, jsme pro vás zorganizovali tyto nákupy dvakrát týdně.

Celkem 8 dobrovolníků z našich řad přislíbilo v případě potřeby svou pomoc. Nakonec nebylo potřeba tyto brigádníky aktivovat, nákupy zvládám s Jirkou sám – cca 10 nákupů týdně. Nejčastějším zákazníkem byl sám náš člen Peťa Zavřel, který hned ze startu situace byl v nařízené karanténě z důvodu služebního pobytu v zahraničí. Pravidelná dodávka chmelových a tabákových výrobků mu pomohla k dodržení nařízenému nevycházení z domu a nyní je on sám připraven pomáhat.

A to je vše přátelé. Pro první číslo tohoto roku víc nemám. Přiložené fotky, zejména ze šití roušek, snad dokreslí atmosféru těch málo

akcí. Přeji vám pevné zdraví a nervy při dodržování všech těch nařízení a zákazů.

A jako vždy, držte nám palce i pěsti, snad to odvane vir a přivane lepší počasí a štěstí.

Ohni zmar a v dalším čísle zdar.

Ing. Radomír Vlach

Starosta SDH Říkovice

SK Říkovice

Jaro roku 2020 je už skoro za námi a nikdo z nás ještě na začátku března netušil, jak moc naše každodenní životy v tomto čase zasáhnou a utlumí bezpečnostní opatření vlády. Fotbal stejně jako další kolektivní sporty šel od březnu stranou a uvidíme, kdy se vše zase vrátí k normálu. Přestože se určitě ještě nějaký čas na hřišti nepotkáme se soupeři ani spoluhráči, pokusím se připomenout alespoň to málo, co se v oddíle přihodilo od vydání posledního prosincového čísla.

V posledním příspěvku jsem končil pozvánkou na Vánoční jarmark, kterým teď musím začít. Konal se v neděli 22. prosince opět v prostoru před fotbalovými šatnami. Ke stánkům, kde místní místním nabídli své dobroty a připravené nápoje na zahřátí, se sešel pěkný hlouček zvědavců. Vedle kaprů, zabíjačkových pochoutek a bižuterie se zde pro zájemce připravovaly bramboráky, palačinky, guláš, a také svařák nebo třeba originální zázvorovice.

Po vánočních svátcích se konala další z již obvyklých svátečních událostí, a to sice Vánoční běh, který přilákal více než dvě desítky účastníků. Pětikilometrový ok-

ruh do Žalkovic k mostu přes Moštěnku a zpět k našemu hřišti zvládli bezpečně všichni, načež byly rozdány přes dvě desítky diplomů a sladké odměny všem běžcům.

Jelikož teploty v lednu a v únoru připomínaly spíš jaro než zimu, trénovali muži už od začátku nového roku na umělce v Žalkovicích. Před zahájením sezóny pak byly v březnu sehrány dva přípravné zápasy. Nejprve 1. března na domácím hřišti se Starou Vsí, s níž se prohrálo 0:1. O týden později, 8. března pak muži podlehli v Lipníku nad Bečvou stejným, tedy nejtěsnějším poměrem i soupeřům z Pavlovic. Sice to tak byly dvě porážky, ale po dobrých výkonech a se soupeři hrající vyšší soutěž. K dalším plánovaným přátelským utkáním už bohužel nedošlo a i týmové tréninky byly kvůli karanténním opatřením v březnu přerušeny.

O tom, jak bude vypadat zbytek nedohrané jarní části sezóny, se po krátkém období nejistoty rozhodlo na začátku dubna. Z rozhodnutí svazu byl nedohraný ročník předčasně ukončen podobně jako i všechny ostatní nižší soutěže kopané v celé republice. A-tým tak v tabulce skončil s 10 body na 8. místě z 11 týmů hrajících přerovskou okresní soutěž. Mladší žáci rovněž s 10 vybojovanými body z 10

odehraných zápasů skončili v 8smičlenné skupině na 5. místě.

Všechno zlé je ale pro něco dobré. Všichni sportovci a také fotbalisti se mohou nyní alespoň soustředit na kondici a o to s větší chutí se pak všichni po dlouhé pauze znovu zapojí do sportování. Díky zastavení soutěže mohlo navíc v dubnu dojít k dalším úpravám a zvelebení našeho sportoviště, kde byly namontovány nové střídačky. Také trávník si díky pauze odpočine a díky zavlažování bude výborně připravený na budoucí mistrovské zápasy, tréninky a další sportovní využití. Přeji všem hodně fyzických i psychických sil a snad nám v uspěchané době tenhle nepříjemný stav alespoň pomůže k tomu, abychom se zastavili a uvědomili si, co je pro nás důležité a kde máme priority.

Miloš Pacek

Činnost tenisového klubu v první polovině roku 2020

Vážení spoluobčané,

přestože je a bude letošní tenisová sezóna značně ovlivněna současnými událostmi okolo koronaviru, přesto ještě před vypuknutím pandemie bylo uskutečněno několik akcí, se kterými bych rád vás seznámil.

První akcí nové sezóny je již tradičně výroční členská schůze, která se konala na konci ledna. Toto hojně navštívené setkání tenisových příznivců má především za cíl seznámit všechny přítomné s činností klubu, zhodnotit uplynulý rok z pohledu odvedené práce a pobavit se o plánu na další období. Schůze byla zahájena zprávou prezidenta tenisového klubu a následně účet hospodaření klubu přednesl i pokladník. Dále již byl volně prodebatován plánovaný rozsah činností na letošní sezónu. U této plodné rozpravy samozřejmě nemohlo chybět něco dobrého k zakousnutí a také trocha pěnivého moku s kapkou něčeho ostřejšího, se kterou se přišli pochlubit někteří amatérští pěstitelé.

S koncem minulé „venkovní“ tenisové sezony se tenisté přesunuli z antukového hřiště do haly v Břestu, jak je to již několik let zvykem. Zde nás přivítal „starý známý“ správce sportoviště v obvyklém nedělním odpoledním čase. Po dobu několika nedělních dvouhodinovek pilovali tenisté své dovednosti na umělém povrchu. Následně přišel termín pravidelného soustředění, které se jako téměř každý rok, konalo v dobře známém prostředí Valašské Bystřice a tenisových hal v nedalekém Rožnově pod Radhoštěm.

Soustředění se uskutečnilo na začátku března společně s fotbalovými nadšenci a příznivci malé kopané. Bohužel hlavně z důvodu velké nemocnosti a zranění, byl počet tenistů na soustředění oproti plánu značně omezený.

Už na sklonku února, když počasí dovolilo, tak proběhla oprava střechy budovy, ve které je umístěna studna a technologie k závlaze antukového a travnatého sportoviště. Budova také v současnosti slouží tenisovému oddílu a poskytuje

jim potřebné zámezí. Na střechu budovy byla položena nová vrstva lepenky, která zabrání dalšímu zatékání do budovy. Za provedení opravy bych rád poděkoval dvojici ochotných tenistů, kteří práci bezplatně realizovali.

V průběhu března nás všechny začala ovlivňovat situace vyvolaná stavem ohledně výskytu a šíření koronaviru. Obvyklé a základní činnosti nás všech jsou nyní ovlivněny opatřeními, které vláda doporučila nebo nařídila z důvodu zamezení šíření pandemie.

Nejinak jsou na tom samozřejmě i činnosti spojené s tenisovým oddílem. Ať už jde o přípravu antukové plochy, či hru samotnou. Do nedávné doby bylo zakázáno jakékoliv využívání a provoz všech sportovišť. Naštěstí po slibném vývoji bylo vládní nařízení zmírněno a nyní je možné v omezené míře již venkovní sportoviště využívat dle daných pravidel. V současnosti je tak alespoň možné provést, byť jen omezeně, základní přípravu antukové plochy pro tuto sezónu. Tohoto úkolu se, jak jinak, ujal prezident a správce kurtu, p. Miroslav Vlach, kterému patří velké poděkování za neutuchající práci pro tenisový oddíl.

Nyní lze jen velmi obtížně předvídat, jak se bude nadále situace ohledně pandemie a s tím spojených vládních opatření vyvíjet. Všichni si přejeme a předpokládáme, že se situace bude zlepšovat a opatření se budou nadále zmírňovat, až zmizí úplně. Ale až budoucí vývoj nám ukáže, jak moc budou situací ovlivněny plánované akce tenisového oddílu v letošním roce. Mezi tyto akce patří například výšlap na Svatý Hostýn, ukončení prázdnin, tenisové turnaje nebo brigády, které pomáhají zlepšit úroveň nejenom samotného sportoviště, tenisového zázemí ale třeba i okolí „koupaliště“ a tím i naší obce.

Proto nám všem přeji, abychom ve zdraví přečkali tuto obtížnou dobu, se kterou nikdo z nás nemá zkušenosti a která prověřuje naši odpovědnost a morálku vůči sobě navzájem. Dovolte, abych vám všem popřál pevné zdraví, sílu a optimismus do dalších dní.

Děkuji, Tomáš Vlach

Rozhovor s Michalem Zanáškou

Jelikož jsem byl v brněnské karanténě preventivně zavřený déle než měsíc, rozhodl jsem se pro rozhovor oslovit svého kamaráda, fyzika Michala Zanášku, který současnou ne zrovna veselou dobu prožívá ve Švédsku. V Říkovicích Michala někteří možná znají jako fotbalistu, jiní z kostela, kde hrával na varhany. Nejsem si ale jistý, že lidé u nás v obci vědí, že vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy, kde loni získal doktorát.

Asi je třeba začít fyzikou. Vzpomeneš si, kdy a proč tě vlastně začala bavit? A kdy sis řekl, že je to dobrý nápad jít studovat na Matfyz?

Myslím, že to byl postupný proces. Možná tam ale byl nějaký zlom. Začalo to určitě fyzikální olympiádou, když jsem získal nějaký první úspěch a zjistil jsem, že mi to jde. Tak v osmé, deváté třídě. Ale v té době jsem si ještě určitě nemyslel, že budu tohle dělat. Pak mi to ale začalo jít líp, začal jsem se na to víc soustředit a bylo to.

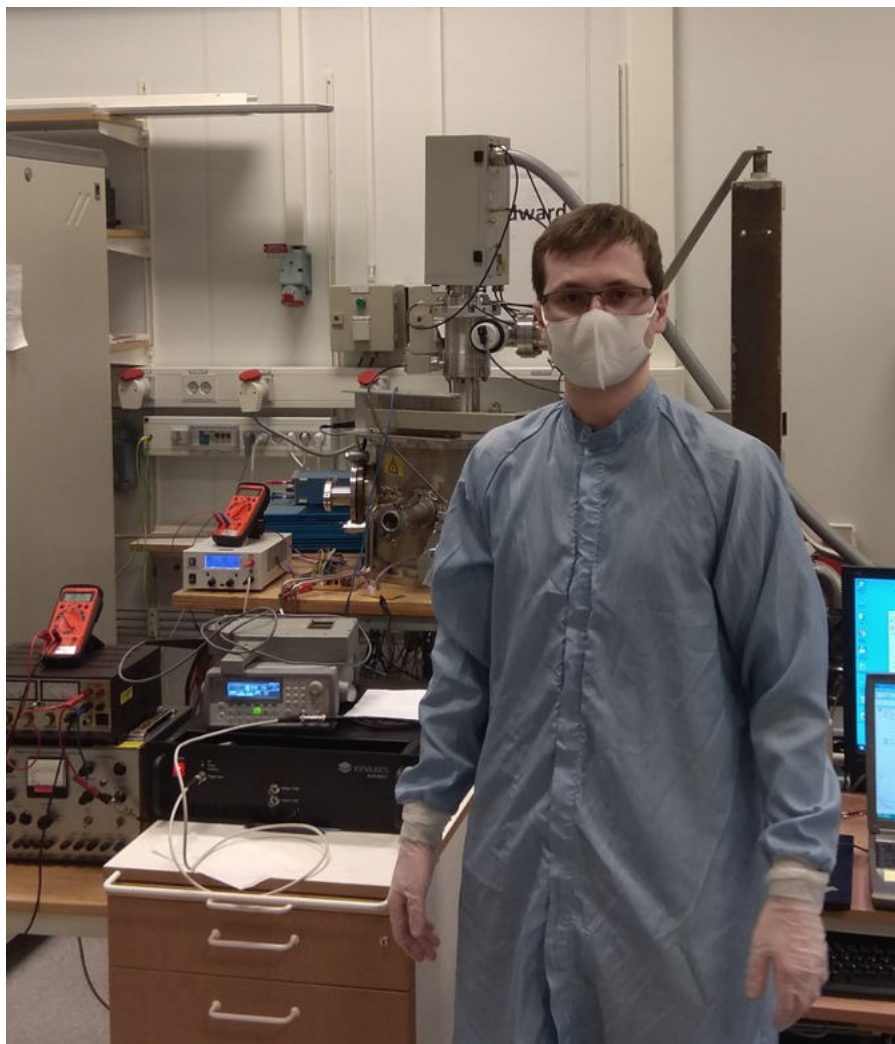
Na Matfyz šla spousta lidí, které jsem znal přes fyzikální soutěže. Takže jsem šel trochu s davem. Možná jsem byl trochu línej se hlásit někam jinam. Na Matfyz se tehdy nedělaly přijímačky (*smích*). Ale asi bych je stejně nemusel dělat kvůli těm olympiádám.

Ve své disertační práci obhájené loni jsi se zabýval několika metodami diagnostiky plazmatu a diagnostikami tenkých vrstev vzniklých během naprašování. Mohl bys nám svůj výzkum přiblížit?

Tohle se zjednoduše docela těžko. Já se zabýval sondovými metodami pro diagnostiku nízkoteplotního plazmatu. Lidi asi nejvíc může zajímat, k čemu je tohle v praxi dobré. Tak předně je zkoumání plazmatu a jeho vlastností zajímavé pro samotnou vědu a tyhle metody se v ní mohou dál aplikovat. Konkrétně se jednalo o měření elektronové teploty a jejich koncentrace což jsou jedny z nejdůležitějších parametrů charakterizující dané plazma. Našel jsem ne zcela známé metody, které zatím nebyly příliš otestované. Snažil jsem se je vyzkoušet a částečně se je povedlo i vylepšit a lépe pochopit.

A kde jsou získané výsledky využitelné v běžném životě?

Samotné plazma se používá na mnoha místech. Já se zabýval konkrétně použitím nízkoteplotního plazmatu při deponování tzv. tenkých vrstev, případně při modifikaci různých povrchů. Speciální, například otěruvzdorné vrstvy se můžou nanášet třeba na řezné nástroje, třeba frézy, aby se tak prodloužila jejich životnost. Je i spousta aplikací v optice, kde se nanáší různé antireflexní vrstvy, filtry. Používá

se např. v mikro- a nano-elektronice, třeba při výrobě procesorů, a pro mnoho jiných aplikací jako jsou fotovoltaické, fotoelektrochemické články nebo vrstvy s fotokatalytickými vlastnostmi. A pro část metod naprašování se jako efektivní způsob ukazuje právě využití nízkoteplotního plazmatu. Výhodnou může být například naprašování na nějaký tepelně citlivý materiál protože teplota potřebná pro depozici toho materiálu může být mnohem nižší. Samozřejmě jsou požadavky, aby vlastnosti takových vrstev byly co nejlepší. Cílem může být např. aby taková vrstva měla vysokou vodivost nebo třeba vysokou tvrdost. Proto zkoumáme to, co v plazmatu probíhá a jak se chová, abychom mohli daný depoziční proces co nejvíc optimalizovat. Já se toho při výzkumu spoustu naučil, ale stále bych se neoznačoval za odborníka.

Už od doktorátu jsi zaměstnán v Praze na Akademii věd Na čem vlastně pracuješ teď? Pokračuješ s tím, co jsi zpracovával na doktorátu?

Na Akademii věd jsem byl vlastně zaměstnán už během doktorského studia, kde jsem v podstatě připravoval svou práci. Tu jsem obhájil a od září 2019 jsem ve Švédsku na univerzitě v Linköpingu. Byla to velice dobrá volba, bezvadně to navazuje na to, co jsem dělal v Praze.

Můj výzkumný úkol tady se znovu týká naprašování, tzv. magnetronového naprašování v pulzním režimu s vysokoenergetickými pulzy. Říká se tomu HiPIMS, teda *High power impulse magnetron sputtering*. Rozvíjíme tuhle metodu a zkoumáme, zda je možný vzniklé ionty plazmatu speciálním způsobem urychlit na vyšší energie a tím bombardovat nanášenou vrstvu, dodávat jí více energie, což jak se ukazuje, mívá obvykle pozitivní efekt na požadované vlastnosti.

A proč sis vlastně vybrat Linköping? Doporučili ti to z akademie nebo to byla tvoje iniciativa jít právě tam?

Moje iniciativa to nebyla. Dostal jsem dobrou nabídku, kterou zprostředkoval můj kolega z akademie věd, který se s touhle skupinou zná. A protože se tu na univerzitě zabývají hodně podobným tématem, tak jsem do toho šel. Pozvali si mě sem a pohovor dopadl dobře. Byla to dobrá volba, protože naše spolupráce pomáhá jak mě, tak jim tady.

A na jak dlouho to tam vlastně máš?

Od září 2019 na dva roky, takže tu budu ještě rok a něco.

Nás všech se v poslední době dotkly opatření proti šíření viru COVID-19. Jak to prožíváte ve Švédsku?

Ve Švédsku žádná příliš striktní nařízení zatím nejsou. Samozřejmě, že univerzita je pro studenty uzavřená a všechno musí řešit online. My ale můžeme dál normálně pracovat. Přesto jsme minimalizovali osobní kontakt a do laboratoře chodíme méně často. Obecně se na první pohled zdá, že se ve Švédsku nic velkého neděje. Ačkoliv je právě oficiálně nějakých 7 000 pozitivních případů, tak jsem roušku na veřejnosti ještě neviděl.

Ty už v Říkovících nějakou dobu nebydlíš. Studoval si v Praze, byl si na studijním pobytu v Německu, na konferencích v Kanadě nebo na Floridě. Kde se ti líbilo nejvíc?

Tak já bydlel vlastně hlavně v Praze, ty další místa byly jen krátkodobý pobyt nebo výlety. Ale abych odpověděl, tak nejvíc mě zaujal Vancouver. Moc se mi líbilo asi proto, že jsem ještě předtím nikdy nebyl v podobným „mrakodrapovým“ městě. Ale žít bych tam nechtěl. V centru nalajnované ulice, ale samozřejmě nějaký místo na okraji by bylo určitě pěkný. Praha a především okraj Prahy je, si myslím, pro život hodně dobrá. Ale ani Říkovice rozhodně nejsou špatný, hned po Praze (*smích*).

Tady v Linköpingu je hlavní předností klid. Je tu krásně čisto, čerstvý vzduch a les blízko centra. Zatím je problém švédština, ale hodně lidí napříč generacemi tu umí anglicky líp než já. Takže se domluvíme.

A máš při práci ještě pořád čas na sport nebo hudbu?

Ano, pořídil jsem si digitální klavír, abych mohl hrát a nerušit sousedy. Nehrávám často, ale pak zas hraju dlouho. A kousíček tu mám les, takže si tam chodívám zaběhat. Ale ještě jsem ani neprošmejdil celý Linköping, určitě toho tu je ještě hodně k prozkoumání a navštívení. Času na to mám ještě hodně.

Super, díky za tvůj čas. Ať se daří a doufám, že se brzo potkáme.

Pozdravuj v Říkovících!

rozhovor vedl Miloš Pacek

Zpravodaj obce Říkovice vydává obec Říkovice pro občany obce v nákladu 200 kusů. Vydání: květen 2020. ročník IV., číslo 1.

Redaktor: Miloš Pacek

Autoři textů: Miloš Pacek, Radomír Možiš, Radomír Vlach a Tomáš Vlach

Autoři fotografií: Miloš Pacek, Radomír Vlach, Ladislav Duda, Tomáš Vlach, Ondřej Jurečka, Michal Zanáška

Tisk: LUMA trading s.r.o.

Další informace: www.rikovice.cz a www.sdhrikovice.cz

Kontakt: rikovice@rikovice.cz